

GYÖNGYMONDATOK.

(Ujkori íróktól.)

Alkotmány.

Ne legyen egyén a nemzetben, a ki választó, vagy választott, képviselő, vagy képviselt ne legyen. *Mirabeau*.

Egy nagy élőfa befed árnyékával egy széles tért, mély gyökerei messze terjednek és átfonódnak az örök szirtokon; kiirtására fel kell forgatni a földet. Ez a képe az alkotmányos országnak! *Mirabeau* (mondotta a királynak),

Az ember szabaddá született; a legjobb kormány az, mely lehetőleg leginkább megtartja minden halandónak ezen természet adományát. *Voltaire*.

Akarod-e, hogy a népek megszűnjenek forradalmiak lenni? lép-jél fel bátran az újítás terére; hagyj fel nyíltan mindenkorra azon végzetes tannal, mely a kormány-érdekeket a társadalméitól elkülö-níti. *Girardin Emil*.

Nem a szövetséges hatalmak buktattak meg engemet, hanem az én bűneim a szabadság eszméjével szemben! I-ső *Napoleon*. (mondotta *Constant Bénéminn*nak, államtudósnak; de már késő volt eszméleti nyilatkozata.)

Állam.

Az államszerkezetben legüdvösebb, ha van irott törvény, mely az államélet alapföltételeit határozottan kimondja és megállítja. *Pölitz*.

A monarchiák végzete az, hogy jóllétük egyetlenegy ember jellemétől függ. *Voltaire*.

A ki egy tiszlán monarchiai államban valamely erényes tényre igyekeznék, azt egy szabad államban árulónak tekintenék; és így ugyanazon tények bűnök vagy erények, hely és idő szerint. *Voltaire*.

Az állam nem volna szegény, ha annyi piócza nem szinná az ország zsirját. *Schiller*.

Ha a politikai testület igen kicsiny, annyi, mint történet játéka; könnyen eltapodtatik, gunytárgyává lesz; ha igen nagy, akkor erőszakos, bosszus, zsarnok, mást háborgat, gyilkol, a jogokat eltapodja, az érdemet homályban hagyja, a gonosztevőket jutalmazza, hazud, rettent, stb. Nagy politikai testületek szülik az általános jogtalan kiváltságokat. *Rousseau*.

A köztársaságok fényüzéssel végződnek, a monarchiák szegénységgel. *Montesquieu*.

Az ország előtt még egy koldus se különbös. *Gr. Szécheny István*.

A legbizalmasb nyilatkozati lépések is hatalmas államok kö-

zött csak azon kölcsönös óhajtást leplezik, miszerint egymást megcsalhassák. I. N a p o l e o n.

Egyedül én képviselem a népet, én vagyok az állam! I-s ő és III-ik N a p o l e o n. (mindkettő megbukott.)

Minden jó lábon áll az oly országban, hol az állam érdekei a fejedelméivel kapcsolatban vannak, Q u i n t i l i á n.

Sok dolgot bámulni szüntem meg, de hogy két államférfi egymásra nézhessen nevetés nélkül, bámulni tudom. B ö r n e.

A mai államférfiak, kik az idő követelményei lecsillapítására oly ritkaságos eszközöket használnak, úgy tesznek, mint a középkori francia papság, mely az éhség lecsillapítására bójtöt rendelt. B ö r n e.

Á l l a m v a l l á s.

Van-e az államnak lelke, hogy vallása legyen? minő szörnykép ez! Mert mi az állam? monarchiában a fejedelem és környezete e szörnyképzelet sugarai; hol marad itt a felekezeti egyenlőség, egyenjogúság? Ne vessse fogságra az államvallás a lelkeket; ne tartsa megrontó sötétségben, bocsássa szabadon és Istenhez törnek. Ne fizessen senkit is pénzen; minő jogn tenné ezt? Van-e neki más pénze, mint a miénk? A zsidó fizesse-e a keresztényeket azért, mert azok őt istengyilkosnak nevezik? az unitárius fizesse-e a katolikust azért, hogy ez őt — tisztább vallásfogalmai mellett is — Krisztustagadónak nevezi? Mikor a törvényhozó kijelenti, hogy a vallás nem tartozik hatáskörébe, a lelkiismeret tiszteletét kiáltja ki, — még tartózkodásban is keresztény. L a b o u l e y e E d u a r d.

Az államvallást gondosan meg kell különböztetni a hittani vallástól. (Ezt úgy kell érteni, hogy az állam nem nyilatkozhatik egyik hitfelekezeti valláshoz is, mert az csak boszantó lehetne s hogy az államvalláson az államnak csak politikai örökösét kell érteni a felett, hogy az állam ügyeibe s fölségi jogaiba egyik vallásfelekezet se avatkozzék, a felekezetek között a türelmi viszony és jogegyenlőség ne sértessék; azonkívül a tulajdonképeni államvallás nevezetének nincs is értelme, — s ez is az államnak csupán politikai hitvallásul tekintendő.) A hittani vallás minden ferdeségek és képzelhető zavarok forrása, vakbuzgóság s polgári viszályok szülőanyja és így ellensége az emberi nemnek. (mintha mondva volna, hogy az állam az effélékre sem részvéttel, sem segédkezéssel nem nyilatkozhatik.) V o l t a i r e.

Á l l a p o t.

Jobb alant születni s alázatos társakkal élni elégülten, mint megismerni a fényes nyomort s gond között ragyogni. S h a k e s p e r e.

Ne mondja senki is, hogy legrosszabbul van; jöhet még gonoszabb is. S h a k e s p e r e.

Ha nem lakhatik is mindenki márvány palotában, de a nap még a szalma-viskóba is bevilágít. S m i l e s.

Jobb, ha állapotunknak kegyelemre megadjuk magunkat, mint mikor ellenében hasztalanul lázongunk. Rendszerint a jót, melyet a

természet vagy szerencse kezünkbe ád, úgy tekintjük, mint lefizetett tartozást, következésképp mintegy közönynyel fogadjuk; ellenben a rosszat igaztalanul tartjuk s békétlenül boszankodva fogadjuk. Fontenelle.

Az utókor által nyújtandó állapotok úgy esnek a szerencse szélszélei alá, mint a jelenkoriak. Fontenelle.

Ha az ember saját állapotába tudna vonulni, nem lenne sem nagyravágyó, sem irigy, élhetne békében; de nem a jelenben szoktunk élni, óhajtasaink és reményeink untalan visznek a jövő felé. Lambert örgrófné.

Állhatatosság. Állhatatlanság.

Az állhatatosság ritka erény, de az a nőknél éppen hiányzik. Petrárka.

Állhatatlan léleknek a tudomány rosszul szolgál. Beranger.
Szeretót lehet cserélni, de házastársat nem. Corneille P.

Közli: **Kiss Mihály.**

IRODALMI ÉRTESEITŐ.

Dobos János eddig kiadatlan műveire előfizetést hirdet fia, Dobos László szalk-szentmártoni ev. ref. lelkész. Egyelőre négy kötetet fog közrebocsátani. I. köt. közönséges vasárnapi tanítások az újabb időből; II. köt. ünnepek; III. köt. közönséges vasárnapi tanítások a régibb időből; IV. köt. azok az egyházi beszédek, melyek az 1847/8-ki országgyűlés alkalmával mondtak. Előfizetési ár kötetenként 1 frt 50 kr. Az előfizetés mind a 4 kötetre kötelező azzal a könnyebbitéssel, hogy egyszerre csak egy kötet ára küldendő be. Az első köteté előre, a másodiké az első kötet vétele után és így tovább. A kötetek három havi időközben jelennek meg. — Dobos Jánost lelkészársaink Homiliáiból sokkal jobban ismerik, mintsem hosszasan kellene ajánlgatnunk, s hiszük is, hogy a kitűnő prot. író műveit pártolásban fogják részesíteni. Az előfizetés Dobos László ref. lelkésznek Szalk.-Szt.-Mártonra (Pestmegye) küldendő.

„A házassági elválás joga Magyarországon és Erdélyben“ gyakorlati használatra az elválásból eredő személy- és vagyoni jogi kérdésekben s az egyházi és világi bíróságok elé tartozó váloperekben, különös tekintettel a magyar kir. curia gyakorlatára — című munka jelent meg közelebbről. Irta Stehlo Kornél köz- és váltóügyvéd. Budapest, 1885. XV. 248. l. Ára 2 frt 40 kr. E műre, mely az unitárius egyház váloperi eljárásával is foglalkozik, jövő füzetünkben egy szakavatott tollból bővebb reflexiókat fogunk közleni.

„Az új kori philosophia keletkezése, különös tekintettel Descartes rendszerére, bírálati szempontból“ cím alatt Barabás Ábel abrudbányai unitárius lelkész s okl. tanár terjedelmesebb értekezést irt. Megjelent Kolozsvárt, 1884. 57. l.

Szilágymegye térképe. Borbély Sámuel zilani kép. tanár korábban megjelent Szilágymegye földrajza című művéhez kiegészítésként Szilágymegye jól sikerült térképét adta ki.